

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sža/16/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014202192
Dátum vydania rozhodnutia: 26.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1014202192.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Zuzany Ďurišovej v právnej veci žalobcu: B. D., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Izraelský štát, právne zastúpený: Mgr. Toni Khuri, advokátom so sídlom Pribišova 31, 841 05 Bratislava, proti žalovanému: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Hrobákova 44, 852 42 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/289/2014-33 zo dňa 19. januára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/289/2014-33 zo dňa 19. januára 2016 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného Č. p.: PPZ-HCP-BA2-2014/009363-007 zo dňa 6. októbra 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím Č. p.: PPZ-HCP-BA2-2014/009363-007 zo dňa 06.10.2014 žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Trnava Č. p.: PPZ-HCP-BA9-338-018/2014-Ž zo dňa 11.06.2014, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky na 5 rokov podľa § 48 ods. 2 písm. b) s poukázaním na § 48 ods. 1 písm. a) a § 120 ods. 2 písm. e) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“).

2. Dňa 21.02.2014 podal žalobca žiadosť o udelenie trvalého pobytu na 5 rokov podľa § 43 ods. 1 písm. a) zák. č. 404/2011 Z.z.

3. V administratívnom spise sa nachádza záznam č. PPZ-HCP-BA9-338-011/2014-Ž zo dňa 16.05.2014, z ktorého vyplýva, že pracovníci správneho orgánu sa oboznámili s utajovanou písomnosťou, ktorej pôvodcom je Slovenská informačná služba, podľa ktorej Slovenská informačná služba disponuje poznatkami k žalobcovi, ktoré predstavujú prekážku pre udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky

4. Dňa 02.06.2014 bolo prvostupňovému správneému orgánu doručené vyjadrenie žalobcu, z ktorého najmä vyplynulo, že už v minulosti žiadal o udelenie pobytu na území Slovenskej republiky, avšak neúspešne, nakoľko Slovenská informačná služba k žalobcovi eviduje skutočnosti, ktoré následne opísal. Obsah informácie, ktorá sa v minulosti vyskytla žalobca zistil odtajnením utajovaných skutočností, ktoré bolo nariadené súdom v konaniach o jeho predchádzajúcich žiadostiach. Následne vysvetlil dôvody, prečo uvedená informácia nie je pravdivá. Svoje tvrdenia podložil ďalšími listinami, ktoré ako prílohy pripojil k svojmu vyjadreniu.

5. Dňa 11.06.2014 bolo vydané prvostupňové rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie trvalého pobytu na 5 rokov podľa § 48 ods. 2 písm. b) s poukázaním na § 48 ods. 1 písm. a) a § 120 ods. 2 písm. e) zák. č. 404/2011 Z.z. Prvostupňový správny orgán popísal priebeh konania, obsah podkladov pre rozhodnutie, vyjadrenie žalobcu, poukázal na príslušné ustanovenia zákona, v zmysle ktorých postupoval ako aj na utajovanú písomnosť, ktorej pôvodcom je Slovenská informačná služba. Najmä uviedol, že dôvodom zásahu podľa čl. 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd do práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života je bezpečnostný záujem Slovenskej republiky. Preto je naplnená skutková podstata odôvodňujúca zamietnutie žiadosti podľa § 48 ods. 2 písm. b) s poukazom na § 120 ods. 2 písm. e) zák. č. 404/2011 Z.z.

6. Vôči predmetnému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Následne dňa 06.10.2014 bolo vydané napadnuté rozhodnutie, ktorým žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

II.

Konanie na krajskom súde

7. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorý rozhodnutím Č. p.: PPZ-HCP-BA2-2014/009363-007 zo dňa 06.10.2014 zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Trnava Č. p.: PPZ-HCP-BA9-338-018/2014-Ž zo dňa 11.06.2014, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky na 5 rokov podľa § 48 ods. 2 písm. b) s poukázaním na § 48 ods. 1 písm. a) a § 120 ods. 2 písm. e) zák. č. 404/2011 Z.z.

8. V dôvodoch rozsudku uviedol, že sa s utajovanou písomnosťou SIS oboznámil dňa 19.01.2016.

9. Stotožnil sa s vyhodnotením žalovaného, že v takýchto prípadoch správny orgán ani nemá priestor na správnu úvahu, ale berie na vedomie skutočnosť, že existujú informácie utajovaného charakteru a ďalej ich neskúma. Obsah utajovanej skutočnosti ani nemôže v odôvodnení rozhodnutia uviesť, pretože by prišlo k jej vyzradeniu. Krajský súd konštatoval, že vydané rozhodnutie o zamietnutí žiadosti žalobcu o udelenie trvalého pobytu na území SR je zákonné a majúce oporu v ust. § 48 ods. 2 písm. b/ zák. č. 404/2011 Z.z. s poukazom na ust. § 120 ods., 2 písm. e/ a je súladné s Ústavou SR.

10. Rovnako sa stotožnil s postupom žalovaného, pokiaľ tento v odôvodnení svojho rozhodnutia len odkázal na existenciu pozitívnej informácie utajovaného charakteru bez konkretizácie obsahu tejto informácie v odôvodnení rozhodnutia len s odkazom, že v danom prípade žiadosti bráni dôvodné podozrenie, že žalobca ako štátny príslušník tretej krajiny pri svojom pobyte by mohol ohroziť bezpečnosť krajiny. Uvedený postup vyplýva priamo z ust. § 120 ods. 2 písm. e/ zák. č. 404/2011 Z.z.

11. Nič nebránilo žalobcovi alebo jeho právneému zástupcovi, aby sa nahliadnutím v predpísanom režime

podľa § 35 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z.z. oboznámili s danou informáciou.

12. Skutočnosť, že sa správne orgány s predmetnou informáciou SIS oboznámili svedčí obsah administratívneho spisu. Preto bol odôvodnený a opodstatnený postup, a to zamietnutie žiadosti o udelenie povolenia na trvalý pobyt žalobcovi, pretože z tejto utajovanej skutočnosti vyplynulo dôvodnú podozrenie, že žalobca ohrozí bezpečnosť štátu, verejný poriadok, zdravie alebo práva a slobody iných. Napokon poukázal na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý napríklad v rozsudku vo veci sp. zn. 1Sža/39-2010 zo dňa 13.07.2010 uviedol „... v prípade stretu záujmu súkromného so záujmom verejným (v prípade, že príslušné OCP PZ v konaní o žiadosti cudzinca o pobyt na území SR vykoná v priebehu konania úkon podľa § 80 ods. 11 zákona č. 48/2002 Z.z. a bude zo SIS doručená utajovaná písomnosť, z ktorej bude zrejmé, že účastník konania predstavuje bezpečnostné riziko pre Slovenskú republiku) postačí, ak správny orgán uvedie v dôvodoch rozhodnutia iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky ...”.

III.

Konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky

13. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca včas odvolanie z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. c), d) a f) O.s.p. V prvom rade poukázal na nutnosť rešpektovania zásady materiálnej pravdy, t. j. úplného a presného zistenia skutočného stavu a za tým účelom aj zadováženia potrebných podkladov pre vydanie rozhodnutia.

14. Informáciu SIS, ktorá bola sama o sebe dôvodom pre zamietnutie žiadosti o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky na 5 rokov považuje žalobca za nedôveryhodnú, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že žalobcovi bolo už prv, zastupiteľským úradom Slovenskej republiky v Izraeli udelené vízum typu „D”, ktoré sa udeľuje po obdržaní súhlasu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, že žiadateľ neohrozuje pri svojom pobyte na území SR bezpečnosť štátu.

15. Namietal, že krajský súd nevyhovел jeho návrhu na vykonanie dôkazu- dopyt na SIS, aby túto utajovanú skutočnosť preverila a opätovne prehodnotila a zároveň sa nevysporiadal s okruhom otázok k pravdivosti informácie od SIS, ktoré predložil v správnej žalobe. Z Uvedeného dôvodu opätovne žiadal, aby odvolací súd požiadal SIS o preverenie pravdivosti utajovanej skutočnosti.

16. Vzhľadom na uvedené argumenty navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie.

III.

Východiská a dôvody pre rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o prerušení konania

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) pri preskúvaní odvolania žalobcu proti rozsudku krajského súdu zistil skutočnosti, pre ktoré dospel k záveru o potrebe prerušenia odvolacieho konania.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky podal dňa 24.05.2016 v obdobnej veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 10 Sža 3/2016 na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na vyslovenie nesúlady ustanovenia § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v texte rozsudku aj ako „zák. č. 404/2011 Z. z.”) s ustanovením s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, ods. 2 a čl. 13 ods. 4 v spojení s čl. 46 ods. 1 a ods. 2, čl. 47 ods. 3 a s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, s čl. 6 ods. 1, s čl. 13 v spojení s čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

19. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dňa 16. novembra 2016 prerušil odvolacie konanie.

IV.

Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12.decembra 2018

20. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 dňa 12. decembra 2018 rozhodol, že ustanovenie § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie. Vo zvyšnej časti návrhom nevyhovel.

V.

Konanie pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12.decembra 2018

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. marca 2019 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

22. Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia Č. p.: PPZ-HCP-BA2-2014/009363-007 zo dňa 06.10.2014, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Trnava Č. p.: PPZ-HCP-BA9-338-018/2014-Ž zo dňa 11.06.2014, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky na 5 rokov podľa § 48 ods. 2 písm. b) s poukázaním na § 48 ods. 1 písm. a) a § 120 ods. 2 písm. e) zák. č. 404/2011 Z.z.

23. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 dňa 12. decembra 2018 rozhodol, že ustanovenie § 120 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

24. Vyhlásením v zbierke zákonov má nález ústavného súdu vydaný v konaní o súlade právnych predpisov okamžité právne účinky: - právne predpisy, ich časti alebo jednotlivé ustanovenia, o ktorých ústavný súd rozhodol, že nie sú v súlade s ústavou, ústavnými zákonmi, alebo s medzinárodnou zmluvou, s ktorou vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom (ďalej len „s ústavou“), strácajú svoju účinnosť, t. j. ich aplikácia sa „zastavuje“ a nemajú žiadne právne účinky.

25. Ústava v čl. 125 ods. 3 prikazuje zákonodarcovi t. j. orgánu, ktorý vydal taký právny predpis nesúladný s ústavou, uviesť ho do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu do súladu s ústavou, ak ide o „podzákonné právne predpisy“ [čl. 125 ods. 1 písm. b) a c) ústavy] aj s inými zákonmi a ak ide o predpisy uvedené v čl. 125 ods. 1 písm. d) ústavy, aj s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. „Sankciou“ za nesplnenie tejto povinnosti je strata platnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo jednotlivého ustanovenia po márnom uplynutí šiestich mesiacoch legislatívnej pasivity zákonodarcu (normotvorcu) od vyhlásenia nálezu v zbierke zákonov.

26. Z výroku nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12.decembra 2018 vyplýva, že podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky strácajú účinnosť ustanovenia § 120 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. Ak Národná rada Slovenskej republiky neuvedie tieto ustanovenia do súladu s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, strácajú po šiestich mesiacoch

od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky platnosť.

27. Na tomto mieste považuje najvyšší súd za dôležité zdôrazniť, že zatiaľ čo derogačné účinky určujú, kedy prestáva byť derogovaný predpis platným, neaplikovateľnosť znamená, že všeobecné súdy nemajú aplikovať ustanovenia zákona, ktoré bolo ako protiústavné zrušené Ústavným súdom, a to aj v prípade, že účinky takéhoto nálezu nastanú až v budúcnosti. Ústavný súd SR tiež judikoval, že aj keď síce k pozbaveniu platnosti derogovaného zákona dochádza s účinkom „ex nunc“, rozpor s ústavným poriadkom, ktorý bol dôvodom zrušenia zákona nastáva už v priebehu jeho platnosti.

28. Účinnok „ex nunc“ nevyklučuje, že práve aplikácia protiústavného právneho predpisu zo strany orgánu verejnej moci mohla viesť k zásahu do základného práva alebo slobody jednotlivca. Preto nemožno v niektorých prípadoch aplikovať právnu úpravu účinnú v relevantnom období, aj keď táto bola zrušená derogačným nálezom pre neústavnosť až následne.

29. S prihliadnutím na uvedené, možno konštatovať, že pokiaľ bol aj zákon zrušený pre rozpor s ústavným poriadkom, tak v zásade neprestáva byť vo vzťahu k právnym skutočnostiam nastaným behom jeho platnosti aplikovateľný, s výnimkou ak sa derogačný dôvod týka zásahu do ústavou garantovaných základných práv a slobôd (materiálneho jadra ústavy). Uvedené by pritom malo platiť aj vo vzťahu k výkonu práv a povinností z rozhodnutí orgánu verejnej moci vydaných na základe zrušeného právneho predpisu.

30. Všetky orgány verejnej moci vrátane sú povinné interpretovať výklad ústavných zákonov, zákonov a ďalších právnych predpisov v súlade s generálnym interpretačným princípom zakotveným v čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého takýto výklad musí byť v súlade s ústavou.

31. Vzhľadom k tomu, že ustanovenie § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého žalovaný postupoval, a to tým spôsobom, že neodôvodnil rozhodnutie ktoré bolo vydané na základe ustanovenia § 48 ods. 2 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z., hoci ustanovenie § 120 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. účinnom v čase vydania rozhodnutia žalovaným odôvodnenie takéto rozhodnutia nevyžadovalo, predmetné ustanovenie stratilo účinnosť dňom zverejnenia Nálezu Ústavného súdu SR PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12.decembra 2018 v zbierke zákonov, preto bolo potrebné rozsudok krajského súdu zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací vychádzajúc z uvedeného dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie správneho orgánu nie je v súlade so zákonom, a keďže súd prvého stupňa žalobu zamietol, odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť a rozhodnutie žalovaného je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

33. V zmysle ustanovenia § 250j ods. 6 O.s.p. je správny orgán viazaný právnym názorom súdu.

34. O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 151 ods. 1 vety prvej O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal, nakoľko o ňu nepožiadaval. Podľa § 151 ods. 1 vety prvej O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

36. S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.